



# Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej  
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

## Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Antoni

Nazwisko: Chowański

Miejsce urodzenia: Orzeł Biały

Data urodzenia: 17-01-1919

Kraj urodzenia: zabity w 1950 r. przez UB / MO

Imię ojca: Józef

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Antoni Chowański (ur. w roku 1919), od 1945 do 1950 roku żołnierz Konspiracyjnego Wojska Polskiego (KWP) pseudonim "Kuba" na terenie powiatów Wieluń, Sieradz, Kalisz, Kępno i innych - figuruje w aktach ewidencyjnych i kartotekach WUBP i KM MO w Łodzi oraz PUBP w Sieradzu z lat 1945-1951. Zapisano w nich między innymi, iż Antoni Chowański "W okresie okupacji [niemieckiej] należał do AK, pełnił funkcję łącznika Okręgu Łódzkiego AK w stopniu kpr. [kaprała]. W 1945 zdezerterował ze szkoły MO w Sieradzu i wstąpił do bandy [oddziału KWP] >Błyskawica< grasującej na terenie powiatów Wieluń i Sieradz do 1948 r.". Ponadto: "W 1947 r. był zastępcą dowódcy bandy KWP pod dowództwem Skalskiego Kazimierza ps. >Zapora< na terenie pow. kaliskiego [w stopniu podporucznika]". "Następnie po śmierci >Zapory< [22 stycznia 1948] podporządkował się rozkazom >Murata< (...) dowódcy organizacji Konspiracyjne Wojsko Polskie, a jesienią 1948 r. sam objął dowództwo w bandzie [grupa konspiracyjna krypt. >Bałtyk<, następnie grupa krypt. >Drzymała<] działając do 15.III.1950 r. (...) Ogółem dokonał 52 napadów na posterunki MO, funkcjonariuszy MO, ORMO, PPR i innych. (...) W dn. 15.III.1950 został zabity w czasie akcji zbrojnej (oblawy) we wsi Kurek pow. Sieradz - znaleziono przy nim 3 jednostki broni i granat".

Wpis na podstawie zapisów ewidencyjno-kartotecznych.

Podporucznik KWP Antoni Chowański figuruje jako "żołnierz KWP ps. Kuba" wraz z czterema innymi dowódcami oddziałów KWP w materiałach operacyjnych i administracyjnych WUBP w Łodzi z lat 1948-1956 zatytułowanych "Materiały dotyczące rozpracowania obiektowego nielegalnej organizacji Konspiracyjne Wojsko Polskie". To rozpracowanie dotyczyło oddziałów zbrojnych III Komendy KWP pod dowództwem "Murata". Załączono fotografie por. Kazimierza Skalskiego "Zapory", Antoniego Stanicha "Czarnego 2", ppor. Antoniego Chowańskiego "Kuby" i sierżanta Józefa Ślężaka "Nikodema".

IPN Ld PF78/1 t. 10 (506/X).

---

Antoni Chowański figuruje jako "dowódca oddziału Konspiracyjnego Wojska Polskiego (KWP)" wraz z pięcioma innymi żołnierzami i oficerami KWP w materiałach operacyjnych i śledczych Wydziału Służby Śledczej Komendy Głównej MO w Warszawie z lat 1947-1949 zatytułowanych "Organizacje zbrojne na terenie Polski w latach 1945-1950: grupa krypt. Drzymała; obszar działalności (...) - województwa łódzkie, poznańskie i warszawskie; rodzaje dokumentów - schemat organizacyjny, charakterystyka, fotografie, karty ewidencyjne i wykaz członków grupy >Drzymała<, wykaz osób podejrzanych w sprawie, materiały dot. informatorów i rozpracowania grupy, wykaz figurantów oraz meldunki, raporty, telefonogramy i sprawozdania komend Milicji Obywatelskiej w woj. łódzkim".

IPN BU 00294/49 t. 9 (1/206 t. 9, 18/IX/21 t. 9).

---

Figuruje wraz z dwoma innymi żołnierzami KWP w materiałach operacyjnych i śledczych Wydziału III i Wydziału Śledczego WUBP w Łodzi z lat 1947-1966 zatytułowanych "Akta śledztwa przeciwko: Ślęzak Józef, imię ojca: Piotr, data urodzenia: 24-01-1925; Wydrzyński Stefan, imię ojca: Franciszek, data urodzenia: 03-05-1925, podejrzani o przynależność do Konspiracyjnego Wojska Polskiego (KWP), nielegalne posiadanie broni palnej, napady rabunkowe, morderstwa i napaści na funkcjonariuszy MO, ORMO oraz przedstawicieli władz państwowych, tj. o czyny z art. 86§2 kk WP i innych". Do tych akt załączono korespondencję Wydziału "C" KM MO w Łodzi z kierownikiem Zespołu VIII Grupy Operacyjno-Dochodzeniowej P-64 Komendy MO m.st. Warszawy z 1966 roku dotyczącą Antoniego Chowańskiego.

IPN Ld PF12/1914 t. 4 (6389/III, 6389/VII).

---

Antoni Chowański figuruje wraz z piętnastoma innymi osobami z KWP w materiałach operacyjnych i śledczych WUBP w Poznaniu z lat 1947-1971 zatytułowanych "Sprawa obiektowa kryptonim >Murat<". To rozpracowanie i akta UB dotyczyły żołnierzy i współpracowników ugrupowania KWP pod dowództwem Jana Małolepszego ps. „Murat”.

IPN Po 003/335 t. 5 (339/IV).

---

Antoni Chowański pseud. "Kuba" występuje w sprawozdaniach i raportach Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Sieradzu zatytułowanych "Sprawozdania i raporty PUBP w Sieradzu za lata 1946-1949". Te dokumenty UB dotyczyły "walki z podziemiem zbrojnym", w tym z oddziałem KWP "Błyskawica" i innymi oddziałami. Występuje też w sprawozdaniu UB zatytułowanym "Sprawozdanie roczne PUBP w Sieradzu za 1950 r. oraz raporty miesięczne szefa i Referatu III PUBP w Sieradzu za 1950 r."

IPN Ld PF10/239 (249/X), IPN Ld PF10/240 (250/X).

---

Figuruje w materiałach operacyjnych Wydz. III WUBP w Łodzi z lat 1947-1950 zatytułowanych "Materiały dotyczące rozpracowania operacyjnego oddziałów zbrojnych Konspiracyjnego Wojska Polskiego (KWP) działających na terenie województwa łódzkiego". Materiały te obejmują m.in. raporty UB, telefonogramy, sprawozdania, analizy, doniesienia agenturalne, protokoły przesłuchań świadków i podejrzanych, plany działań operacyjnych. Dotyczą m.in. oddziałów zbrojnego podziemia (KWP) pod dowództwem Antoniego Chowańskiego pseudonim "Kuba" oraz Jana Kwapisza pseudonim "Lis-Kula".

IPN Ld PF10/743 (979/X).

---

---

Antoni Chowański występuje wraz z sześcioma innymi dowódcami i żołnierzami KWP w aktach sądowych z lat 1952-1953 zatytułowanych "Akta w sprawie karnej przeciwko: Balcerzak Zdzisław, imię ojca: Stanisław, data urodzenia: 05-03-1929, oskarżony o przynależność do nielegalnej organizacji Konspiracyjne Wojsko Polskie (KWP), pełnienie funkcji kwatermistrza w oddziale zbrojnym KWP kryptonim >Bałtyk<, udział w morderstwach i napadach rabunkowych, nielegalne posiadanie broni palnej oraz posługiwanie się fałszywymi dokumentami, tj. o czyny z art. 86§2 kk WP, art. 225§1 kk, art. 259 kk, art. 187 kk i art. 4§1 mkk".

IPN Ld 6/2010 t. 1-2 (Sr. 80/53).

---

Antoni Chowański pseud. "Kuba" figuruje w opracowaniu Wydz. "C" KW MO w Łodzi z roku 1978 zatytułowanym "Kontrrewolucyjna organizacja pod nazwą Konspiracyjne Wojsko Polskie w województwie łódzkim, okres działalności: 1945-1948, opracowanie nr 279, Łódź 1978". To opracowanie obejmuje głównie kwestionariusze osobowe żołnierzy i współpracowników KWP.

IPN Ld 030/279 t. 1 i 3 (1506/X).

---

Figuruje w opracowaniu nr 16 Wydz. "C" KW MO w Poznaniu z roku 1974 zatytułowanym "Konspiracyjne Wojsko Polskie. Banda terrorystyczno-rabunkowa Zapora-Drzymała II. Kalisz-Kępno-Turek-Konin". To opracowanie SB dotyczy oddziału KWP pod dowództwem Kazimierza Skalskiego ps. "Zapora".

IPN Po 05/165 (16).

---

Figuruje wraz z innymi osobami w materiałach operacyjnych WUBP w Poznaniu z lat 1945-1956. Materiały te zostały zebrane i opracowane w latach 1974-82 przez SB z KW MO w Poznaniu. Zatytułowano je "Kwestionariusze osobowe członków i współpracowników reakcyjnego podziemia w woj. Poznań. Litera C".

IPN Po 003/676 t. 4 (723/IV).